

ΜΙΚΡΟΚΟΣΜ'ΟΙ

ΑΠΟ ΠΑΙΔΟ

— Μάννα, με κακογέννητες! Κατάρα μου έγινε τὸ κοιλοπνευμά σου. Κ' ἤρθε ἡ Κατάρα μάγισσα κ' ἡ Θλίψη κ' ἡ Ἀρρώστεια, καὶ σὸ προσκέφαλό μου κάθισαν. Κι' ὅταν σηκώθηκα καὶ πήρα τὸ δρόμο τῆς ζωῆς, ἐκείνες μ' ἀκολούθησαν. Καὶ δὲν ἄφησαν πειὰ τὴ συντροφία μου. Ἀπὸ τότε, ἀπὸ τὴν ὄρα ποῦ γεννήθηκα, ἔχω μαζί τους ἄγριον πόλεμο. Γυρεύω νὰ λευτερωθῶ. Καὶ παραδίνονται στὰ χέρια τους, ἀδύνατος καὶ νικημένος.

Ἡ ζωὴ μου φεύγει ἀπὸ κάθε πόρο τῆς ψυχῆς μου. Νοιώθω ἀτέλειωτο τὸ λιγοθύμισμα ποῦ νοιώθει κάθε πνοὴ τὰ μεσημέρια. Διψῶ τὸ δροσισμα ἄγνωστης πηγῆς, ποῦ ἡ δὴρα μου, ἂν καὶ τὴ μαντεύει γύρω της, δὲν τὴ βροῖκει. Ἀπόκρυφο λιποῦρι βράζει μέσα μου. Ἡ νύχτα; Μὲ παγώνει. Κ' οἱ αὐγὲς καὶ τὰ ἠλιοδύσματα στερεύνουνε γιὰ μένα τῆς χαρῆς τους.

— Τὰ μάγια σὸ πάθος σου δὲν ἔχουν πέραση, οὔτε τὰ γιατρικά. Γνώρισα καλά ἐγὼ τὸν πατέρα σου. Ἦταν ἀρματολός. Ἦτανε πειράτης! Ἡ ζωὴ του ἔλυσε σὸν πόλεμο. Τὸ κορμί του ψήθηκε στὴ φωτιά. Τὰ μάτια του διψοῦσαν αἷμα. Ἀγριεμένοι πόθοι, ὄνειρα παράβολα περνοῦσαν ἀπὸ τὴν ψυχὴ του. Κι' ὅ,τι ἀποφάσιζε, ἂς ἦταν ὑπεράνθρωπο, ἤθελε νὰ τ' ἀπολάβῃ. Καὶ κνηγοῦσε τὸ σκοπὸ του μετὴν ὁρμὴ τοῦ ξεροπόταμου, ποῦ ἡ βροχοπλημύρα τὸ φουσκώνει.

Ἦταν ἄνθρωπος ἀταίριαστος. Σκληρὸς καὶ πολυχαϊδευτής. Ἡ ὁρμὴ του θάνατος. Σὲ τέτοια στιγμή τὸν ἀντίκρουσα καὶ τρώμαξα. Ἦγε νὰ με πεθάνῃ ὁ κεραυνός του. Κ' ἔτριξα ἐμένα, ἀγουρογέννητο, φτωχό μου ἀγόρι! Πόσο σ' ἀγάπησε κ' ἔλπιε νὰ τοῦ μοιάσης! Πέθανε μετὴν πόνο πῶς δὲ θὰ σὲ χαρῆ παληκάρη μετὴν σπαθὶ σὸ πλάγι του! Καὶ δὲ σὲ χάρηκε! Μῆτε καὶ τοῦμοιασες, ἀλοι!

Παῖδι μου, εἶσαι τὸ γέννημα τ' ἀνάξιο ἐκνεοῦ τ' ἀντριωμένον. Φταῖς ἐσύ.

Ο ΑΛΥΤΙΣΤΟΣ

Γνώρισα ἓνα δικαστὴ αὐστηρόν, τὸ στόλισμα τῶν

δικαστῶν. Ἡ τρομάρα τοῦ ἀθῶου ποῦ ἔπεφτε στὰ χέρια του. Τὸ σκιάχτρο κάθε ἐνόχου.

Ἐνῶ περνοῦσε τὸ δρόμο ψηλός, λιγνός, δλόσιος σὰ μονοκόμματος, θὰ πίστευες πῶς ἦταν τῆς ἴδιας τῆς ἱερῆς Δικαιοσύνης ἢ σεβάσμα πατερῖτσα, ποῦ κατὰμαυρα ντυμένη ἔβγαυε περίπατο.

Ἐβγαυε περίπατο ὄχι σ' ἀνοιχτά, μῆτε στὰ ξέφωτα πλατύδρομα ὁ δικαστής. Ἀγαποῦσε τὰ στενά τὰ κατατόπια. Ἦταν ἄνθρωπος λοξός· ἦτανε μονόπλευρος.

Ἐἶχε κ' ἄλλη ἀδυναμία ὁ δικαστής. Ἀγαποῦσε τῆς μισοκλεισμένης θύρας. Οἱ θύρες οἱ δροῦνοιχτες δὲν τοῦ ἄρεγαν. Οἱ μισοκλεισμένες τὸν τραβοῦσαν. Κ' ἤξερε νὰ γλιστρή ἀνάμεσὸ τους τεχνικὰ κ' ἀθόρυβα ὅπως θὰ γλιστροῦσε γάτα. Καὶ δὲν εἶχε μῆτε τ' ἀνήσυχον ἐκεῖνο δειλισμα τῆς γάτας ποῦ περναῖε μισοκλεισμένη θύρα.

Ἐτυχε νὰ λάβω τὴν ἀνάγκη κάποτε τοῦ δικαστῆ. Θέλησα νὰ τὸν παρακαλέσω γιὰ μιὰ παλιόγρια, ποῦ γύρευε τὸ δίκιο τῆς κλαίοντας σποῦς δρόμους. Ὁ δικαστὴς ἀγριωπὸς μετὴν δέχτημε στὴ θύρα του, μισονοιχτή.

— Ἔερω γιὰτὶ ἤρθες! μοῦ φώναξε βλέποντας ἀπὸ μέσα. Ἡ καρδιά μου εἶναι σφαιλιστὴ σὲ κάθε χάρη! Μάταια τὰ παρακάλια! Καὶ φτηνὰ τὰ δίκρια!

Δειλός, περίμενα νὰ μοῦ κλείσῃ τὴ θύρα κατὰ πρόσωπο. Κι' ὅμως τὴν ἄφησε μισοκλεισμένη, σὰ φάκα ποῦ φοβέριζε. Καὶ δὲν τὴν ἔκλεισε, ἴσως γιὰτὶ δὲν εἶχε τίποτα νὰ πιάσῃ.

Μιὰ νύχτα πάλι, σὸ σκουτάδι μέσα, περνοῦντας ἀπὸ δρόμο ἐρημικόν, εἶδα τὸ δικαστὴ νὰ βγαίῃ ἀπὸ μιὰ μισανοιγμένη θύρα μετὴν προφύλαξη. Ἐμοιαζε σὰν ἴσκιος ἀσάρκος· καὶ προχωροῦσε κ' ἔσβυνε· καὶ γίνονταν ἀχνός ἀπὸ μπροστά μου. Ἐτριξα καὶ τὸν ἔφτασα.

— Καθὼς βλέπω, τοῦ εἶπα σιγά, ἦρε ἀκρόαση στὴν καρδιά σου ἢ χάρη ποῦ ἔχει καὶ νὰ δώσῃ κάτι. Ἐκεῖ δὲν κάθεται μιὰ ζωντοχήρα ποῦ θέλει νὰ πάρῃ διαζύγιο;

ΟΙ ΠΡΟΓΟΝΟΙ

Μέτωπο πλατὺ, ἀρβανίτικο. Ἀφτιά μεγάλα, κρεμαστὰ — ἄγνωστο ἀπὸ ποῦ κρέμονται καὶ βαστοῦνε. Μύτη ολαβική. Σκλάβου κορμωστασιά, γιὰτὶ βαθαίνει ἀκόμα ἀπάνου τῆς ὁ ἴσκιος τοῦ Γιαντίσαρου καὶ

τοῦ Σταχῆ. Αἷμα ἑλληνικό, θρεμμένο μετὰ μάρμαθα τοῦ Μαραθῶνα. Νοῦς ὀμηρικός!

Καὶ γυρίζει ὁ σύντροφός μου, Ἐλληνας ποῦ ἔχει τ' ὄνομά του καύκημα, καὶ δὲ βροῖκει ἄλλη δουλειὰ στὰ καφφενεῖα, παρὰ νὰ μιλή γιὰ τὴν καταγωγή του τὴν εὐγενική καὶ γιὰ τοὺς παλιούς του τοὺς προγόνους.

Ὅχι τοὺς ταπεινοὺς ἐκείνους, ποῦ τραγοῦδωντας τὰ φτωχικά τους τὰ τραγούδια, πολέμαγαν ὄσο ζοῦσαν μετὴν τοὺς Τούρκους, ἀλλὰ τοὺς ἄλλους, ποῦ εἶναι μακρὰ ἀπὸ μᾶς τόσο στὰ χρόνια ὄσο καὶ στὴ δόξα. Ἐχουν ὄμως τὸ χάμισμα πῶς μίλησαν τὴ γλώσσα ἐκείνη, τὴν ἀθάνατη, τὴ γλώσσα τῶν προγόνων ἴσα ἴσα!

Κ' ἓνα κατὸ μονάχα μᾶς ἔκαμαν τὰ χρόνια τῆς σκλαβιάς. Μᾶς χάλασαν αὐτὴ τὴ γλώσσα. Ἄς ὄφεται κ' ὁ Φράγκος κ' ὁ Ἀρβανίτης κ' ὁ Γιαντίσαρος! Κι' ὁ ἴδιος ὁ Σταχῆς, ποῦ ἔπαιρνε τὴ νύφη καὶ τὴ χαιρόνταν πρωτότερα ἀπὸ τὸ γαμπρό. Αὐτοὶ μᾶς χάλασαν τὴ γλώσσα μας, τὴ γλώσσα τὴν παμπάλαιη καὶ τόσο νεῖα. Γλῶσσα παρθένα. Καὶ τώρα γλῶσσα χαλασμένη.

Πρέπει λοιπόν, ἂν εἶμαστε ἄξιοι νὰ λεγώμαστε Ἐλληνας, νὰ τὴ γυρίσωμε στὴν παλιὰ τῆς ὀμορφιά, κ' ἀκόμα καὶ στὴν παρθενιά της, μετὴν τὸ στανιό. αὐτὴ τὴ γλώσσα. Γιὰτὶ εἶναι ἡ μόνη μας ντροπὴ στῆς δόξες μας τῆς τόσες αὐτὴ ἡ γλώσσα. Κι' ἂν εἶμαστε ἄξιοι νὰ λεγώμαστε Ἐλληνας, πρέπει πρώτα κ' ἀρχῆς νὰ ἐξελληνίσωμε τὴ γλώσσα μας. Κ' εἶσι μοναχὰ θὰ ἐξελληνιστοῦμε διότιελα κ' ἐμεῖς. Καὶ θὰ γίνωμε Ἐλληνας ἀληθινοί. Ἐλληνας καθαροὶ καὶ ξεκαθαρισμένοι. Καὶ τῶν προγόνων μας σωστοὶ ἀπόγονοι. Τὰ χρόνια μοναχὰ ποῦ πέρασαν θὰ μᾶς μολοδίσουν νὰ γίνωμε κ' οἱ ἴδιοι πρόγονοί μας!

Ἐτοι μιλοῦσε ὁ σύντροφός μου, ἓνας ἀπὸ τοὺς Ἐλληνας τοὺς καθαρούς, ποῦ βόσκουνε νυχτομέρα στὰ καφφενεῖα.

ΟΠΟΙΟΝ ΠΑΡΗ Ο ΧΑΡΟΣ

Οἱ κλέφτες ἔχουν σύναξη. Στὸν Ἀηλιᾶ στὸν πλάτανο ἔστρωσαν τὸ τραπέζι. Κ' ἔφαγαν κ' ἤπιαν. Κ' ὄστερα ἔστρωσαν καὶ σὸ τραγούδι. Καὶ κλάψανε τὸν πόνο τους. Κ' εἶπαν τὰ παράπονά τους.

Στὸ ξάναμμα τοῦ τραγουδιοῦ πευτεῖται ὀρθὸς ὁ Καπετάνος. Τραβᾷ ἀπ' τὸ ζουνάρι τὴν πιστόλα καὶ

Η ΓΛΩΣΣΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

(Ἀπὸ τὸ «Mercur de France» 1 τοῦ Ἀπρίλη 1905)

Ὁ φιλελληνισμὸς εἶναι γαλλικὴ μόδα, μόδα περασμένη, σὰν ὄλες οἱ αὐτόματες κ' ὄχι πολὺ στοχαστικὲς μανιές ποῦ εἶναι σὸ χαραχτήρα μας.

Ἐλληνας, Ἴταλοί, Πολωνοί, Ἰρλαντέζοι, Μπόεροι, καθένας ἀπὸ τοὺς λαοὺς αὐτοὺς μετὴν ἀράδα του, καὶ στὴν ὄρα του, χάρηκε, σ' ἐμᾶς ἰδῶ, δημοτικότητα. Ἡ γενναιοψυχία μας εἶναι σὰ μιὰ πόρτα ποῦ ἀνοίγοκλει, φτάνει μοναχὰ νὰ ξέρις νάμπης μέσα, σὰν τύχη καὶ σ' ἀνοιχτῆ. Ὅποιος δὲ μᾶς νοιώθει, εὐκόλα βροῖκει ἀφορμὴν παρὰ πόνου ἀπὸ μέρους μας. Μολταῦτα, κάθε ποῦ τὸ φέρν' ἡ ὄρα, δείχνουμε τὸ αἶσθημά μας, κ' ἀδιαφορεῦτο, τόσο ὀρημτικά, ποῦ, δίκαια ἢ ἄδικα, μὲ παρὰ ὄδοση ζετιλύχτηκε γιὰ λογαριασμὸν μας καὶ μᾶς διαλαλεῖ καὶ μᾶς καθιερώνει· ὑπερασπιζόμεστε τὴν Ἀνθρωπότητα.

Ὅμως ὁ φιλελληνισμὸς μας, ἐξαιρετικὰ, δείχτη-

κε πὶὸ μακρόζωος, ἂν ὄχι μέσα σὸ λαό, τοῦλάχιστο ἀνάμεσα σποῦς λεγόμενους γραμματισμένους· γιὰτὶ εἶναι καὶ πὶὸ δύσκολος νὰ ξεδιαλυθῆ μέσα στὴν ψυχὴ μας.

Βέβαια πῶς καὶ τώρα, σὰν πάντα, τὸ θέμελο τοῦ φιλελληνισμοῦ μας εἶναι ἡ εὐαισθησία· ὄμως ἡ εὐαισθησία αὐτὴ δὲν πήγασε ἀπὸ μόνες τῆς ἀτυχίης τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ· εἶσι βαστιέται, γιὰτὶ θρέφεται πρὸ παντός ἀπὸ τὴ λατρεία ποῦ καθένας, ὄπωςδῆποτε μορφωμένος, χρεὸς του νομίζει νάχη γιὰ τὴν Ἀρχαιότητα.

Δὲ μᾶς συγχινῶνε πιά σχεδὸν οἱ ἱστορίες τῆς σκλαβωμένης Ἑλλάδας· κ' ἀνίσως μένουμε ἀκόμα κάπως συγκαταβατικοὶ πρὸς τοὺς νέους Ἐλληνας, αὐτὸ τὸ κάνουμε μόνο γιὰ νὰ φαινόμεστε εὐγενικοὶ πρὸς ἀνθρώπους ποῦ μᾶς διαλέξαν ἀποκλειστικὰ γιὰ δασκάλους τους.

Μὰ πρόθυμα, μεταξύ μας, τοὺς κακολογοῦμε διασκεδάζοντας, εἶσι ἀπὸ πείσμα γιὰτὶ δὲν εἶδαμε ἀκόμα ν' ἀναστηθοῦν ἀνάμεσὸ τους Περικλῆδες καὶ Θεμιστοκλῆδες, Αἰσχύλος κ' Εὐριπίδης.

Μερικοί, ποῦ μᾶς λένε πῶς ταξίδεψαν κ' ὄλας, βροῖκουνε τοὺς Τούρκους καλύτερους, καὶ δὲ βροῖκουν ἓνα λόγο γιὰ τὸ Μορεάς, ἴσως γιὰτὶ εἶναι γερός ποιητής.

Καὶ ξεθυμαίνου, ἐγκωμιάζοντες τὸν Ὀμηρο, ποῦ πολλοὶ Γάλλοι δὲν τὸν ἔχουνε διαβάσει ἢ τὸν περᾶσανε μοναχὰ σὲ μετάφραση.

Οἱ πὶὸ πολλοὶ Γάλλοι, θαυμαστὲς τῶν Ἀρχαίων ἀπὸ τυρὸ χρεὸς, μῆτε ποῦ γνωρίζουν μῆτε ποῦ καταλαβαίνου τοὺς Ἐλληνας, καὶ πολλοὶ ρωτοῦν ἀκόμα ἂν οἱ σημερινοὶ Ἐλληνας εἶναι οἱ νόμιμοι ἀπόγονοι τῶν παλαιῶν, ἢ ἂν δὲν εἶναι πὶὸ πολὺ, σὰν τὴ ρωμαϊκὴ γλώσσα τους, τὸ παρδαλὸ ἀνακάτωμα δυσκολοπροσδιόριστων φυλῶν, ἀράδ' ἀράδα, καταχτητῶν καὶ ὑποδουλωμένων.

Καὶ μόλις ποῦ γνωρίζουν πῶς οἱ Ἐλληνας ἄλλη γλώσσα μιλάνε κ' ἄλλη γλώσσα γράφουν. Τὸ πρᾶγμ' αὐτὸ μᾶς φανερώθηκε μόνο ἀπὸ τῆς πρόσφατης ταρᾶχῆς ποῦ προξένησε ἡ μετάφραση τοῦ Εὐαγγελίου στὴ δημοτικὴ.

Πρέπει πάντα νὰ εὐχαριστήσωμε τὴν τύχη καὶ τὸν κύριο Εὐστάθιο Ἰωάννου ποῦ ἔκαμε, τὸν Ἰούνιο τοῦ 1900, νὰ μιλήσῃ ὁ Λοτὶ γιὰ τὸ σπουδαῖο αὐτὸ ζήτημα.

Χάρη νάχη ὁ ταξιδιώτης ἀκαδημαϊκὸς μετὴν πάγκόσμια φήμη του, ὄλοι πιά θὰ γνωρίζουν πῶς ἓνας πόλεμος ἀκατάπαυτος χωρίζει ἐκεῖ τοὺς ἀνθρώπους· ἀφορμὴ τὸ ζήτημα τῆς γλώσσας ποῦ ταιριάζει νὰ ἀκολουθήσῃ ἡ Ἑλλάδα γιὰ νὰ τραβῆξῃ

μ' ἓνα πῆδημα βρίσκειται στή μέση τοῦ τραπέζιου.
— Ὅποιον πάρη ὁ Χάρος! φωνάζει ὁ Καπετάνος.
Καί μὲ τὸ λύκο σηκωμένον εἰσιμάζεται νὰ χορεύῃ τὸ θανάσιμο χορὸ κ' ἔπειτα νὰ ρίξῃ σὸ σαρό. Κι' ὅποιον πάρη ὁ Χάρος! Ἐν' ἀπὸ τὰ κλέφτικα συνήθεια αὐτὸ τὸ τραγικὸ παιγνίδι.

Κανένας δὲν ταραζέται. Κ' ἐνῶ κρατιέται τὸ τραγοῦδι, ἀκούγεται ἄλλη βροντερὴ φωνή. Μιλοῦσε ὁ δεύτερος τῆς συντροφιάς. Κόπημε τώρα τὸ τραγοῦδι. Ὅλοι προσέχουν σὸ λεβέντη τὸν περὶ ἀγαπημένον τους.

— Ὅποιον πάρη ὁ Χάρος! Καλῶς νὰ μ' εὔρη, Καπετάνε! Τὸν καρτεροῦ!

Ὁ Καπετάνος εἶναι κίτρινος σὰν τὸ φλουρί. Ἡ ὄπλο μένει ἀνεργο σὸ χέρι του.

— Καί πῶς τὸ ξέρεις; λέει μὲ φωνὴ ἐσφρισμένη.

— Τὸ θάνατό μου δὲ ζητᾷς; Δὲ μὲ βάνεις μπροστὰ πάντα σὸν πόλεμο; Καί θέλεις ἢ νὰ σκοτωθῶ, ἢ νὰ πέσω σκλάβος σὲ χέρια τῶν δειτῶν. Ἀντίπροχτε σὸ γιουῦσι, ποῦ πρῶτος πήγαίνα, ἓνα βόλι ἀπὸ πίσω μου κυψάλισε τὰ μαλλιά. Μοῦ τῶσαιτες ἐσὺ, τὸ ξέρω. Θέλεις νὰ μὲ σβύσης ἀπ' τὰ μάτια σου. Γιατ' εἶσαι φτονερός. Κ' εἰς' ἄψυχος. Τὰ καλύτερα παληκάρια ἐσὺ τᾶφαγες. Θέλεις νὰ φᾶς κ' ἐμένα. Ἐδῶ εἶμαι!

Ὁρθὸ τὸ παληκάρι, ἔχει τὸ χέρι σὸ σπαθὶ καὶ περιμένει. Ὁ Καπετάνος τὸν ἀνικροῦει μὲ λύσσα μιὰ στιγμή. Μπαίνουν σὴ μέση πολλοὶ καὶ προλαβαίνουν τὸ κακό. Καί καθίζουν πάλι τὸ πρωτοπαληκάρο σὸν τόπο του.

— Ἐμπρός! Καί τὴ χαρὰ μας! Ὅποιον πάρη ὁ Χάρος! λέει πρόσχαρα ἓνας ἀπὸ τοὺς συντρόφους.

Τώρα δυὸ τρεῖς φωνὲς ὑψώνονται βαρεῖες καὶ μὲ κρυφὸ φοβέρισμα.

— Ὅποιον πάρη ὁ Χάρος, ναί! Ἀλλὰ νὰ προσέξῃ ἓναν μοναχὰ μὴν πάρη. Αὐτὸς εἶν' ὄξω ἀπὸ τὸ θάνατο! Πρέπει νὰ ζήσῃ.

— Αὐτὸς ποῦ ξέρει ὁ Καπετάνος.

— Νὰ κυτάξῃ καλά! Μιὰ τρίχα νὰ μὴν τοῦ πειραχθῇ!

Ὁ Καπετάνος ἄφωνος, ἀσάλευτος, νεκρὸς ἢ ζωντανός, φέρνει σιγὰ σὸ ζουνάρι τὴν πιστόλα. Τὰ μάτια του δὲν πιστεύουν ὅσα βλέπουν. Νομίζει πῶς ἔχασε ἀκόμα καὶ τὸ νοῦ του. Ἄπιστη ἢ συντροφιά; Δὲν τὸν θέλει καπετάνο πειά; Τὸ πρωτοπαληκάρο, αὐτὸ τὰ κάνει ὅλα! Ἄ!

Τραβάει τὸ σπαθὶ καὶ χύνεται ἀπάνου σὸ λε-

βέντη. Ἴσως θὰ μπορούσε νὰ τὸν ἐκδικηθῇ κ' αὐτὸν, καί νὰ γλυτώσῃ ἀπὸ τοὺς ἄλλους φεύγοντας. Τὴν ἴδια στιγμή δέκα πιστόλες βρόντησαν. Κι' ὁ Καπετάνος ἔπεσε πλατὺς ἀνάμεσα σὸ τοῦ τραπέζιου τὰ σκορπισμένα ἀπομεινάκια.

Ἦστερα οἱ κλέφτες σιωπηλοὶ χαιρέτησαν τὸν καινούριον Καπετάνο τους.

Γ. ΒΑΣΙΛΟΓΙΑΝΝΗΣ

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΚΡΑΤΟΣ ΕΜΠΟΡΟΣ ΚΙΝΙΝΟΥ

Ὁ κ. Πατρίκιος γυρίζοντας ἀπὸ τὴν Βρυξέλλες, ποῦ πῆγε γιὰ τὸ συνέδριον τῆς ὑγιεινῆς ὡς ἀντιπρόσωπος θαρρῶ τῆς Κυβερνήσεως, μᾶς ξεφούρνισε καὶ μιὰ καινούργια ἰδέα. Νὰ φέρῃ τὸ Κράτος ἀπὸ τὴν Ἑβρώπη Κινίνο πρῶτης ποιότητος καὶ νὰ τὸ πουλῇ ἀνόθευτο καὶ φτηνὰ σὸν κοσμάκη τῆς Ἑλλάδος, ποῦ ποθαίνει (15 χιλ.) κάθε χρόνο καὶ ὑποφέρει (200 χιλ.) ἀπὸ θέρμες, πρὸ πάντων οἱ ἀγροτικοὶ πληθυσμοί. (Ἰατρ. Μηνύτορας 18 Μαρτίου 1905).

Δὲν εἶναι παράξενο, νὰ μπεῖ σὲ ἐνέργεια ἡ λαμπρὴ ἀφτ' ἰδέα, καὶ νὰ δοῦμε τὴν Κυβέρνηση τοῦ προτύπου βασιλείου καὶ ἔμπορο καὶ τοὺς ὑπαλλήλους τῆς νὰ ζυγίζουμε μὲ τὰ δράμια καὶ τὰ σπυριά τὸ κινίνο σὲς πολιτεῖες καὶ τὰ χωριά τῆς κακομοίρας Ἑλλάδος, μὲ τὴν πεποίθησιν κ' ἴσως καὶ βεβαιότητα πῶς δὲ θὰ πεθαίνουμε πιά, οὔτε θὰ εἶναι τόσοι νταλακιάρηδες ὅσοι εἶναι τώρα, ἀλλὰ θὰ μείνουμε σὲς πέντε ἢ καὶ σὲς δέκα ἓνας, καὶ νὰ ὁ χρυσὸς αἰῶνας γιὰ τὸ Ρωμέικο.

Βέβαια ἂν εἶτανε, νὰ γιαιτρεβοῦντανε μὲ τὸ κινίνο οἱ θέρμες, δὲ θὰ πεθαίνανε 15 χιλ. κοσμάκης οὔτε θάτανε 200 χιλ. νταλακιάρηδες σὴν ἔρημ τὴν Ἑλλάδα μ' οὔλα τὰ μελλιούνια τῆς δραχμῆς, ποῦ φέβγουμε κάθε χρόνο σὴν Ἑβρώπη γιὰ τὸ κινίνο, γιὰτὶ ἂς μείνει σίγουρος ὁ κ. Πατρίκιος πῶς οἱ ἔμποροι τῆ δουλειὰ τους τὴν ξέρουνε καλύτερα ἀπ' τὴν Κυβέρνηση καὶ τῆς ἐπιτροπῆς τῆς, (ποῦ τῆς εἶδαμε χίλιες φορές ὡς τώρα πῶς τὰ φριάνουνε σὰν πᾶν σὴν Ἑβρώπη), καὶ πῶς φέρνουνε καὶ πουλοῦνε καθαρὸ κινίνο πολὺ καθαρώτερο καὶ ἀνόθευτο ἀπὸ κείνο ποῦ θᾶφερνε καμμιά Κυβερνητικὴ ἐπιτροπῆ,

καὶ ποῦ θὰ πουλοῦσανε οἱ ὑπαλλήλοι σὲς χωρικούς, (καὶ καμμιά ἀμφισβόλια δὲν εἶναι πῶς σὲς ἀντικυβερνητικούς θὰ τὸ δίνανε ἀνκατωμένο μὲ ἀλλέβρι ἢ ὅ,τι ἄλλο γιὰ νὰ τοὺς μάθουνε νὰ ἀντιπολέβουνται μὲ τὸ δίκιο τους τὴν πατρικὴ τους Κυβέρνηση), μὰ δυστυχῶς τὸ κινίνο δὲν τῆς γιαιτρεβεί τις θέρμες, μονάχα τὴν τσέπη μας ἀλαφραίνει, καὶ γιαιτὸ κάθε τόσο καὶ λιγάκι βγαίνει κ' ἓνα καινούργιο γιαιτρικὸ γι' αὐτῆς τῆς ἀρρώστιας. Νὰ δὰ ποῦ κ' ἡ Πατρίς τῶν φώτων καὶ τῆς Ἰατρικῆς ἐφέβρηκε καὶ τὴν Ἀντιπλασμοδίνην, ποῦ γιαιτρεβεί κόσμο καὶ κοσμάκη σὸν κατακακωμένο τὸ Μωριά καὶ σὴν Θεσσαλία καὶ τὴ μικρὰ Ἀσία, κ' ἂν περάσῃ καὶ τὴν Ἀδριατικὴν θάλασσα, ἀντίο φτώχεια καὶ γιὰ σου κ. Τσαμαλῆ Ἑλληνα Πελετιέ!

Κ' ἀφόντας τὸ κινίνο δὲν τῆς γιαιτρεβεί τις θέρμες, καλὸ εἶτανε, νὰ τάφινκαμε σὲς Φραντζέζους ποῦ τὸ βρήκανε, κ' ἐμεῖς νὰ ρωτούσαμε τοὺς ἀρχαιολόγους, ποῦ μᾶς ἤρθανε, μὲ τί γιαιτρεβεί τις θέρμες οἱ πρόγονοί μας, γιαιτὶ κ' ἐκεῖνοι τῆς εἶχανε τῆς καταραμῆνες. Μὰ ἂν ποῦνε πῶς δὲν εἶναι γιαιτροί, ἂς μᾶς ξηγήσουνε τοῦλάχιστο, τί θέλει νὰ πεῖ ὁ Ἰπποκράτης λέγοντας ἄ Ὠρελλεί δὲ (τὸ λουτρὸν) ἐν περιπνευμονίησι μᾶλλον ἢ ἐν καύσει τοῦ ἐπίπαν ποῦ ἐγὼ θαρρῶ, πῶς ξηγιέται ἔτσι δὰ: «Τὸ λουτρὸν φελάει πῶς πολὺ σὲς περιπνευμονίες καὶ πρὸ πάντων σὲς κάψες—θέρμες, λοιμικῆς. Κι' ἂς τοὺς παρακαλέσουμε, νὰ μᾶς ξηγήσουνε ἀκόμα μὲ τί γιαιτρεβεί τις ὁ Μυλασσείας Ἰούλιος Ἀπελλάς, ποῦ ἔτανε νταλακιάρηδες θαρρῶ (πολλάκις εἰς νόσους ἐμπίπτων καὶ ἀπεψίαις χρώμενος) σὲς Ἀσκληπιεῖον τῆς Ἐπίδαυρος ἀπ' τοὺς παπάδες τοῦ Ἀσκληπιεῖου ποῦ τὸν βάνανε ἀφῶ πῆχανε τῆς βίβλιές τους, κ' ἔγραψε πῶς γιαιτρεβεί τις σὲ μιὰ πλάκα, ποῦ τὴ βρήκε 25 τὸν χρόνιο ὁ κ. Καθαδίας, γιαιτὶ κ' ἄρτὸς μὲ κᾶτι νερὰ καταγινοῦτανε σὰν τὸν ἀπόγονό του, Παπῶ Κναίπ (κ' ἂς μὴν εἶτανε Ρωμιὸς ὁ μακαρίτης) καὶ σὰν τοὺς διαβόλους τοὺς Γιάτωνέζους ποῦ λούζονται δυὸ καὶ τρεῖς φορές τὴν μέρα, ποῦ δὲν τὸ κάνουμε ἐμεῖς οἱ ἀπόγονοί τους οὔτε σὸν ἡμᾶς τὴν ζωὴν, καὶ ὕστερα δροσεροὶ καὶ φρέσκοι βάνουνε τοὺς Ρούσσους μπροστὰ, καὶ βαστοῦνε πολεμώντας 12 καὶ 14 μέρες ἀκατάπαρτα.

Ἐ καὶ νᾶτανε τὰ κρουσταλένια μας τὰ νερὰ τὸ γιαιτρικὸ σὲς θέρμες! Δὲ θάτανε θεῖο πρᾶμα, νὰ φαινότανε κ' ἐδῶ ἀκόμα τί εἶτανε ὁ κόσμος ἐκεῖνος—οἱ πρόγονοί μας—ποῦ ὁ λαὸς τὸν ξέρει καλύτερα ἀπ' τοὺς γραμματισμένους καὶ τοὺς γιαιτροὺς του

ἴσα σὸν προορισμὸ τῆς.

Σ' ἓνα φωτεινὸ ἀρθρο ποῦ τυπώθηκε κάποτε σὴν «Revue de Paris», ὁ Ψυχάρης, μπασμένος μὲς ἀπὸ τοὺς πρώτους σὴν ὑπόθεση, ξεχώριζε σοφὰ τὸ ζήτημα σὲ ὅλα του τὰ καθεκαστα. Ὁλόκληρο τὸ ἑλληνικὸ ἔργο του δὲν εἶναι παρὰ ἓνα ζωντανὸ ζεδιάλυμα ἀπὸ προηγήτερα, ἀπάνου σὲς ζήτημα τοῦτο. Ζεδιάλυμα ποῦ παίρνει κάπως τὴν ἄλλη ἄκρη, λένε οἱ Ἕλληνες, ὅμως ζεδιάλυμα πάντα πρὸς τὰ μελλόμενα.

Ὅσο ἀσήμαντο κ' ἂν φαίνεται τὸ γεγονὸς τῶν ταραχῶν ποῦ σημειώω παραπάνω καὶ ποῦ μίλησε γι' αὐτὸ ὅλος ὁ τύπος, πάντα τὴν κεντρίζει τὴν περιέργεια· βλέπετε, πρόκειται γιὰ λαὸ ποῦ τὸνομά του θὰ πῆ Χάρη καὶ θὰ πῆ Ὁμορφιά, καὶ ποῦ ἀκόμα μᾶς κάνει τόσο νὰ καρτεροῦμε ἀπ' αὐτόν. Μὰ καὶ γι' αὐτὸ κανεὶς δὲν καταλαβαίνει τί λόγο εἶχε τὸ ἀντιδημοτικιστικὸ κίνημα.

Καὶ μολαταῦτα λίγη προσοχὴ χρειάζεται γιὰ νὰ παραμερίσουμε κάθε προκατάληψη, γεννημένη ἀπὸ μιὰν ἀπογοήτευση παραπολύ γλῆγορη, κ' ἀπὸ κάποια ψεγάδια ἀχώριστα μὲ τὴ φυλὴ τοῦ Ὀδυσσεῖα. Τὴν προκατάληψη αὐτὴ θᾶφτανε νὰ τὴ διαλύσῃ κ' ἓνας μόνος κόκκος ἐπιστημονικοῦ νοῦ.

Γιὰ νὰ πιστέψουμε ἐμεῖς οἱ ἴδιοι, ἀφελίστατα,

πῶς εἶναι δυνατὸ νὰ ξαναστυλωθῇ ἡ ἀρχαία Ἑλλάδα μὲς ἀπὸ τὰ χαλάσματα τῆς, σὲ πείσμα κάθε φυσικοῦ ζετυλιγμοῦ (ἐνῶ κ' ἐμεῖς ἀπὸ τέτοιο ζετυλιγμο βγήκαμε)· πλανέσαμε τοὺς Ἕλληνες καὶ τοὺς ρίξαμε σὲς ἄτυχον τοῦτο δρόμον τοῦ γυρισμοῦ πρὸς τὰ περασμένα.

Κι' ἀπ' αὐτοῦ πῆγασε τὸ κακό ποῦ ὁ ἀκοραϊσμός» προξένησε σὴν γλῶσσα.

Ἡ ζωντανὴ ἑλληνικὴ γλῶσσα ἔχει τὰ φιλολογικὰ τῆς μνημεῖα. Ἐχει τὰ ποιήματά τῆς. Τὰ δημοτικὰ τραγοῦδια, τὰ ἔργα τοῦ Σολωμοῦ, τοῦ Βαλαωρίτη, τοῦ Βηλαρά, καὶ τὴν ἐργασία τῆς νέας γενεᾶς τῶν δημοτικιστῶν ἢ καὶ τῶν ὀπαδῶν τῆς ἀνακατωμένης γλῶσσας· μὰ δὲν εἶχε ἡ Ἑλλάδα, ὅσο ποῦ νὰ φανοῦνε οἱ δοκιμῆς τοῦ Φιλῆντα καὶ τοῦ Ροντάκη, γραμματικὴ τῆς ρωμαϊκῆς γλῶσσας.

Καὶ σὴν Γαλλία ἀκόμα, ποῦ ἡ νέα ἑλληνικὴ διδάσκειται ἐπίσημα, πρῶτος ὁ κ. Pernot προσδιώρισε σὲ βιβλίον τοὺς φωνητικούς, γραμματικούς καὶ συνταχτικούς νόμους τῆς γλῶσσας ποῦ μιλιέται, τόσο διαφορετικῆς ἀπὸ τὴ γλῶσσα ποῦ γράφεται.

Καὶ μολαταῦτα ἡ ρωμαϊκὴ αὐτὴ γλῶσσα ἢ τόσο κακολογημένη, φαίνεται, σὲ ὅποιο λάβῃ τὸν κόπο νὰ τὴν ἐξετάσῃ ἀμερόληπτα, ἢ μόνον γνήσια θυγατέρα τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς, ἢ μόνον ἀναμφι-

σβήτητη κληρονόμος τῶν δοξασιμένων Προγόνων. Μόνον πῶς μὲ ὅλη τῆς αὐτὴ τὴ συγγένεια, ἢ γλῶσσα αὐτὴ εἶναι ἀνεξάρτητη, γιαιτ' εἶναι γλῶσσα ζωντανὴ καὶ σημερινή, γιαιτὶ βλάστησε ἀπὸ τὰ πολλὰ μπουλιάσματα τῆς ἱστορίας ἀπάνου σὸν παλιὰ κορμό, ποῦ ὁ χυμὸς του κυκλοφορεῖ μέσα σὲς νέα δέντρο, καὶ μένει, ζωτικὸς.

Τῆς εὐγενικῆς καταγωγῆς τῶν νέων Ἑλλήνων ἢ γλῶσσα αὐτὴ εἶναι ὁ καλύτερος τίτλος. Ἀρχίζου νὰ τὸ ἀναγνωρίζου ἐδῶ κ' ἐκεῖ· μὰ εἶναι κάποια ζητήματα ποῦ οἱ θεωρίες κακὰ τὰ λύνουν κ' ἔχουν ἀνάγκη νὰ ὠριμάσουν ἀπὸ τὸν καιρὸ. Μόνον ἓνας Ἕλληνας μπορεῖ νὰ αἰσθηνθῇ πῶς ἐνοχλοῦν μερικὰ τέτοια ζεδιάλυματα, μὲ ὅλη τους τὴ φαινομενικὴ λογικὴ.

Β'

Ἡ ἱστορία τῶν νεώτερων ἔθνων ἀνοίγει μ' ἓνα κυριώτατον φαινόμενο. Μὲ τὴν πολιτικὴν μεταμόρφωση συμπίπτει ἡ μεταμόρφωση ἢ γλωσσικὴ.

Παντοῦ ὅπου κυριάρχησε ὁ ρωμαϊκὸς νόμος, στερέωσε καὶ ἡ ὑπεροχὴ τῆς λατινικῆς γλῶσσας τῆς κυριαρχῆς· ἢ ἑλληνικὴ γλῶσσα τὴ ζωτικὴ τῆς δύναμη τὴ χρωστάει σὸν πολιτισμὸ καὶ σὴν μόρφωση

ἀκόμα, γιατί κάνει γονέος πρὸς γονέο ὅ,τι κάνανε ἐκεῖνοι; Πηγάζετε στὴ Μάβρη θάλασσα, νὰ δῆτε πῶς γικτρέβουνε τοὺς χαβάδες—θέρμες, κάψες· μὲ τὰ ζεστά νερά, μὲ τὰ πουκάμισα βουτηγμένα σὲ γιαουρτι ἀνακατωμένο μὲ σκόρδα κοπανισμένα καὶ νερό, ποὺ τὰ φοροῦνε κατάσκακα στοὺς ἀρρώστους καὶ τοὺς σκεπάζουνε ὕστερις γιὰ νὰ ἰδρῶσουνε. Δὲ μοιάζει ἀφτὴ ἡ γιατριά μ' ἐκεῖνα ποὺ κάνανε τοῦ φίλου μας τοῦ Ἀπελλά οἱ παπάδες τοῦ Ἀσκληπιοῦ; Δυστυχῶς δὲν εἶμαι ἀρχαιολόγος οὔτε καθηγητῆς, καὶ γιατρὸ σωμαίνω, καὶ γυρέω τὴν ἐξήγησιν ἀπ' τοὺς εἰδικούς.

ΚΩΣΤ. ΔΑΝΑΡΑΣ

Γιατρός βραβευμένος ἀπ' τὴ Γρατρικὴ Ἀκαδημία τοῦ Παρισιοῦ

ΣΤΟΝ ΨΥΧΑΡΗ

Μοῦ γράφεις σ' ἕνα σου βιβλίον: — «Γιὰ νάχης θάρρος καὶ νὰ μᾶς δίνης». Στὰ λόγια σου αὐτὰ τὰ λίγα δλάκαιρη ἡ ψυχὴ σου, ἡ μεγάλη σου ψυχὴ. Στὸ μέγαλον ἀγῶνα, ποὺ τόσο παλληκαριάτικα ἔχεις ἀναλάβῃ, στὸν εὐγενικὸ τῆς καρδιᾶς σου πόθο νὰ ἰδῆς γλήγορα ξαπλωμένη στὴν Ἑλλάδα διη τὴ σωτήρια ἰδέα τῆς ἀληθινῆς Ρωμαϊκῆς γλώσσας, στὴν ἰδέα, ποὺ θρόνο ψηλὸ τῆς ἔχεις στήσῃ, ὄχι, τὸ θάρρος δὲ σοῦ λείπει.

Παλληκαρία στὴν πέννα, παλληκαρία στὴν ψυχὴ.

Καὶ ἂν κωμικὰ φορὰ λόγια φριμακερὰ κι' ἀδιάντροπα ἀπὸ τὴν ἀγαπημένη σου Ἑλλάδα, ἀπὸ τὰ μαγεμένα τῆς Πατρίδας σου ἀκρογάλια, σοῦ στέλνουν ταπεινοὶ τῆς ψευτιᾶς δοῦλοι, κείνοι ποὺ μονάχα γιὰ τὸ δικό τους συμφέρον δουλεύουν, ἀδιαφορῶντας γιὰ ὅλα, ἀφοῦ ἀδιαφοροῦν, ἂν μὲ τὰ λόγια τους ἐκεῖνα ντροπιάζεται δλάκαιρο τὸ ἔθνος, καὶ σοῦ πλημμυρίζουν μὲ πόνο καὶ ἀπογοήτευση τὴ μεγάλη σου καρδιά, γλήγορα ξαναλαβαίνεις τὸ θάρρος, γιατί, «μεγαλοιδεότης σὺ, μονάχα στὴν ἰδέα προσέχεις καὶ κείνη μονάχα θυματίζεις, γιατί, χείμαρρος σὺ ὀρηκτικὸς, ξεπερνᾷς καὶ παρασέρνεις στὴν ὁρμὴν καὶ γληγοράδα σου τὰ μικρὰ καὶ τιποτένια μπόδια τοῦ δοξαμένου σου ὁρόμου.

Τ' εἶναι μπροστά σου τὰ ταπεινὰ θανάμια;

Ὅχι, τὸ θάρρος δὲ σοῦ λείπει, γιατί δὲ σοῦ λείπει ἡ πεποιθήση.

ποῦ σκόρπισε.

Παντοῦ ὅπου ξαπλώθηκαν οἱ βάρβαροι, κόβοντας τὰ φορέματά τους ἀπάνου στὰ κουρέλια τῆς αὐτοκρατορικῆς περφόρας, πρὸβαλαν, ἀφοῦ μιὰ φορὰ γιὰ πάντα λύθηκαν οἱ ἀρχαῖοι πολιτικοὶ δεσμοί, νέες γλώσσες, ἀσυνείδητα σύμβολα ποὺ παράσταναν νέες συνήθειες.

Ἄλλὰ καθὼς ἡ ἑλληνικὴ ἀντιστάθηκεν, οὐσιαστικά, τῆς ρωμαϊκῆς ἐπιδρομῆς, ἔτσι καὶ ἡ λατινικὴ δὲ χάθηκε δλότελα, καθὼς χαθῆκαν ἄλλοτε τὰ πρωτόγονα Ἰβηρικὰ καὶ Γαλατικὰ ἰδιώματα. Ἐξ ἑναντίας στερεώθηκε ὡς ἕνα εἶδος προγονικοῦ δεσμοῦ, ὅμως μεταμορφωμένη σύμφωνα μὲ τὴν κίνηση καὶ μὲ τὴ ζωὴ τῶν νέων λαῶν, τῶν λαῶν ποὺ τραβοῦσανε μπροστά, ρυθμισμένοι ἀπὸ τὸ ζετύλιμά τους τὸ αὐτόνομο. Μὰ ποῖος ὁ λόγος ὁ βαθύς καὶ ἡ ἀρχὴ μιᾶς τέτοιας τελειωτικῆς ἀλλαγῆς;

Σημείωσα παραπάνου τὴν ἀναμφισβήτητη συγγένεια ποὺ μᾶς δείχνουν οἱ πολιτικὲς μεταβολὲς ἐνὸς λαοῦ καὶ ἡ γλῶσσα ποὺ δημιουργεῖ. Ἡ γλῶσσα εἶναι γιὰ τὸ κοινὸ αἰσθημα τῶν ἀτόμων ποὺ ἀποτελοῦν ἕνα λαὸ ὅ,τι ἡ φωτογραφικὴ πλάκα γιὰ τὸ ἀντικείμενον ποὺ καρφώνει ἀπάνω της τὴ διαβατικὴ του παράστασι.

Ἡ γλῶσσα εἶναι ἱστορικὴ ἀσυνείδητη πράξι,

Φτόνος, μῖσος καὶ ταπεινὴ φιλοδοξία ἐσαύρουσαν τὸ Χριστὸ μὰ δὲν ἐσοκίωσαν τὴν ἰδέα. Ἐξῆσε ἡ ἰδέα καὶ γίνηκε θρησκεία. Φτόνος, ἀτομικὸ συμφέρον, ταπεινὴ φιλοδοξία καὶ ἀμάθεια μὲ οὐκοφαντικὲς ζητοῦν νὰ πνίξουν τὴ γλῶσσα τοῦ λαοῦ.

Καὶ ἡ ἀλήθεια εἶναι ἀθάνατη καὶ ζῆ· σὺ τὸ ξέρεις καλύτερα ἀπ' ὅλους μας, κι' ὅσο ζητοῦν νὰ τὴν κρύβουν, ἢ νὰ τὴν μασκαρέβουν ἐκεῖνοι, ποὺ τὴ φοβοῦνται, δὲ θ' ἀργήσῃ νὰ δεῖξῃ σὶόν κόσμον ὅλο ελοφάνερα τὴν ὁμορφὴν καὶ μαγεμένη της ὄψη, καὶ κατατρεγμένη σήμερα μὰ αἴθριο Βασίλισσα, θὰ θρονιαστῆ στὸ λογιμὸ καὶ σὶς καρδιὲς τοῦ κόσμου διου.

Θρησκεία κ' ἡ γλῶσσα μας, δεύτερη θρησκεία!

Ὅχι, τὸ θάρρος δὲ μᾶς λείπει, μᾶς λείπει ἡ ἔνωση, κ' ἡ θρησκεία μας ἐκείνη πρέπει νὰ μᾶς ἐνώσῃ.

Σὺ, μᾶς τόπες, μὰ δάσκαλός μας σὺ, σὺ ἐνώσέ μας.

Τὸ θάρρος δὲ σοῦ λείπει.

Κέρκυρα 21)3)05.

ΕΙΡΗΝΗ Α. ΔΕΝΤΡΙΝΟΥ

ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΣΤΗΝ ΑΝΟΙΞΗ

Ἄχ! Πές το σὺ. Πές το ἀθῶο πλᾶσμα χαριτωμένο, ἐσὺ ἄκακο παιδί, γλυκόλαλο, ποὺ στέκεσαι δειλὸ καὶ τρέμεις. Δὲ βλέπεις πόση μαγεία κκι δόξα σὲ τριγυρίζει; Δὲ βλέπεις πέρα τὸν κάμπο ποὺ δροσοπρασινίζει μαλακὸς, τρυφερὸς καὶ μυρωδάτος σὺν τὸν κόρφο σου; Γιὰ κοίταξε κι' αὐτὰ τὰ γρολλούλουδα ποὺ σὲ χαιρετοῦνε καὶ σὲ καλημερίζουν κόκκινα, ἀγνὰ καὶ δροσερὰ, σὺν τὸ ροδαλὸ τὸ εὐωδιασμένο χεῖλάκι σου. Πῶς! ἡ ψυχὴ σου νέκρωσε στὰ φιλιὰ τῆς ἀγάπης, τῆς παντοτινῆς καὶ παρθενικῆς ἀγάπης; Γιὰ τί δὲν αἰσθάνεσαι καὶ σὺ τ' ὠραιότερο τραγοῦδι τοῦ κόσμου; Τάχα δὲ βλέπεις τὴν νεκρανάστασι τῆς φύσης, ποὺ τὰ πάντα στεφανώνει μὲ ζωὴ, δύναμη, εὐωδιά, χρώματα καὶ πρασινάδα; Παντοτεινὰ λοιπὸν τὸ θάνατο θὰ θυμᾶσαι; Παντοτεινὰ ὁ νοῦς σου θὰ τρέχῃ στὰ σκοτεινὰ καὶ βαθιὰ ὄνειρα τῆς λησμονησιᾶς;

Πές το, ἄχ πές το, σὺ ἀθῶο πλᾶσμα κι' ἄς μὴ τρέμῃ στὸ νοῦ σου ὁ φόβος τοῦ χωρισμοῦ καὶ τῆς λησμονησιᾶς. Ὅλα τώρα σ' ἀγαποῦνε καὶ ὅλα σοῦ γελοῦνε. Ὅλα θέλουνε κάτι νὰ σοῦ ποῦν, κάτι νὰ

σοῦ χάρισουν καὶ σὺ τρέμεις. Μὴν εἶσαι δειλὴ, γιατί ὁ ψεύτης ἔρωτας δὲ σοῦ χαμογελεῖ, οὔτε ἡ ὀχιά σοῦ χαρίζει τριαντάφυλλα. Ἐἶναι ἡ παρθενικὴ φύση ποὺ τώρα νεκραναστεμένη σοῦ μιλεῖ καὶ σοῦ δίνει γιὰ χάρισμα τὸ γλυκόπνοο φιλὸ τῆς ἀγάπης. Ἐλα γιὰ νὰ στολίσῃ τὸ κορμί σου μὲ κάθε χρῶμα κ' εὐωδιά, μὲ κάθε λογῆς τριαντάφυλλο καὶ κρίνο. Θέλει ὅλα τὰ λούλουδα τῆς ἀνοιξῆς νὰ τὰ σκορπίσῃ στὸ δρόμο τῆς ζωῆς σου ποὺ μ' ἀνοιγμένα φύλλα σοῦ γελοῦνε καὶ σοῦ φάλλουν τὴν ἀγάπην. Θέλουν νὰ σοῦ δώσουν ἕνα φιλὸ οὐράνιο καὶ μυστικὸ ποὺ μ' αὐτὸ ν' ἀγγιζοῦν τὴ ψυχὴ σου, τὸ λούλουδο τῆς ὁμορφῆς σου. Ἄκακο παιδί, τί στέκεσαι δειλὸ καὶ τρέμεις; Δὲν ἀκούεις τίς μελωδίεσ ποὺ φτιάνουν τὰ πουλιὰ στὰ ἰσκιωμένα καὶ δροσερὰ δαση γιὰ τὸ φιλὸ καὶ γιὰ τὸν ἔρωτα τῆς ἀγάπης; Δὲν τὰ βλέπεις πῶς πάνε καὶ χάνονται σὺν τὰ νιάτα καὶ τὴ ζωὴ;...

Ἄνοιξε Ἐκείνη τὰ ἰκφραστικά της τὰ μάτια τὰ ὑπέρλαμπρα, σήκωσε τὰ φρύδια της τὰ μαλακὰ καὶ μὲ κοίταξε. Τὰ ξανθὲμαλλά της ἔπλεχαν σὰφ ἀχιτίδες στοὺς ὤμους της. καὶ τὸ πρόσωπό της τὸ μαγικὸ ἔρεγγε ζωῆς ἀχιτίδα. Ἐσμίξε τὰ ροδαλὰ χεῖλάκια της τ' ὠραῖο πλᾶσμα καὶ μὲ φίλησε. Μ' ἐφίλησε γλυκὰ, ἀθῶα, παρθενικὰ.

Ἐλαμψε κ' ἐγέλασε ὅλη ἡ φύση, στὰ φιλιὰ τῆς ἀγάπης, ποὺ μοῦ χάρισε Ἐκείνη.

Κέρκυρα

ΗΛΙΑΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

ΤΑ «ΓΡΑΜΜΑΤΑ» ΤΟΥ ΠΑΛΑΜΑ

Στὸ τελευταῖο τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ τοῦ κ. Κρουμπάχερ δημοσιεύτηκε τιμητικώτατο σημεῖωμα γιὰ τὰ «Γράμματα» τοῦ Παλαμᾶ γραμμένο ἀπὸ τὸν ἴδιον τὸν κ. Κρουμπάχερ. Στὸ σημεῖωμα αὐτὸ τὰ «Γράμματα» κρίνονται ὡς «ἕνα λαμπρὸ βιβλίον ποὺ ἀσχολεῖται μὲ τὴν εἰσαγωγὴν καὶ μὲ μερικὰ φιλολογικιστορικά του μὲ τὸ γλωσσικὸ μας ζήτημα καὶ συντελεῖ στὴν πρακτικὴ τὴ λύση του γιατί εἶναι γραμμένο στὴ δημοτικὴ γλῶσσα». Ὁ σοφὸς Βυζαντινολόγος δηλώνει πῶς πιά δὲ θάπαντῆσει σὲ καμιὰ ἐπίθεσι κ' ἐπίκρισι ἐκκεντικόν του—ἀπὸ τοὺς καμαρωμένους πατριώτες μας δά!—ποὺ πληθαίνουν, λείε, σὺν τὰ κουνέλια!..

καὶ οἱ ἦχοι ποὺ τὴν ἀποτελοῦνε συμβολίζουν, ὅλα μαζί, κάποιο χαραχτήρα.

Ἀπὸ τὴ σύγκρουσι τῶν αἰσθημάτων βαθεῖς ἀλλαγὲς παίρνουν ἡ ἐνέργεια τῆς ζωῆς καὶ τὰ κληρονομικὰ μας ψυχόρμητα, καὶ ἐπηρεάζονται δυνατὰ καὶ ἀθελά μας οἱ ἰκφραστικοὶ τρόποι μας, ἐπομένως καὶ ἡ γλῶσσα, καὶ στὸν τονισμό καὶ στὸν ὀργανισμό τῶν ὀνομάτων.

Ὁ ἄνθρωπος, ἄντρας ἢ γυναίκα, δὲν εἶναι ὁ ἴδιος, ὕστερ' ἀπὸ ἕνα πάθημα, ὅπως εἶτανε καὶ πρὶν χύση δάκρυα. Πῶς μὴ πορεῖ ἕνας λαός, ἀφοῦ σκλαβωθῆ, νὰ ξαναγίνῃ καθὼς εἶτανε προτοῦ σκλαβωθῆ; Καὶ τί ξεπεσομός εἶναι νὰ ζῆ κανεὶς τὴ δική του τὴ ζωὴ;

Κάθε γλωσσικὴ μεταμόρφωσι ἀρχίζει λοιπὸν ἀπὸ φθογγολογικὲς ποικιλίεσ ποὺ τίς φέρνει ἡ διαφορητικὴ ζωὴ τοῦ ἴδιου τοῦ λαοῦ.

Κ' ἔτσι ἡ σημερινὴ ἑλληνικὴ γλῶσσα, δημοτικὴ ἢ καθαρεύουσα, εἶναι καθὼς καὶ οἱ νεολατινικὲς γλώσσες, μιὰ γλῶσσα καινούρια· γιατί, μὲ ὅλο τους τὸ ὀρθογραφικὸ σύστημα, οἱ λέξεις, κι αὐτὲς ποὺ παίρνονται σήμερα ἀνάλλαγα ἀπὸ τὴν ἀρχαία, ἔχουνε χάσῃ τὴν παλιά τους προφορὰ.

Πολὺ σωστὰ ὁ κ. Pernot τὰ εἶπε αὐτὰ στὸν πρόλογο τῆς «Νεοελληνικῆς γραμματικῆς» του ὁ

ποιος τόνε διαβάσῃ, ἔχει τὸ κλειδί τῆς νέας ἑλληνικῆς γλώσσας μὲ τοὺς σχηματισμούς της καὶ μὲ τίς συνήθειεσ της.

Μέσα στὴν ἀπλή αὐτὴ ἐπιθεώρησι ἡ ρωμαϊκὴ γλῶσσα φαίνεται, ἀγνάντια στὶς προσπάθειεσ τῶν καθαρολόγων, ἡ μόνη λογικὴ γλῶσσα, δηλονότι ἡ μόνη ἱκανὴ νὰ ταιριάζῃ μέσα της ἀρμονικὰ τοὺς τωρινούς ἦχους. Μ' αὐτὸ δὲν θέλομε νὰ ποῦμε πῶς δὲν ἔχουν ἀξία καὶ μερικὸ ἀπ' ὄσους γράφουνε στὴν καθαρεύουσα· κάθε ἄλλο· ὁ λόγος μας ἐδῶ γιὰ τὴ γραμματικὴ μόνον.

Ὅμως ἡ καθαρεύουσα, θέλοντας σώνει καὶ καλὰ νὰ φυλάξῃ κάποια συμπλέγματα συμφάνων ποὺ χαθῆκαν ἢ ἀλλάξανε, κοπιάζει μάταια, καὶ κοπανίζει στὸν ἀέρα· γιατί ἡ ἀρχαία γλῶσσα δὲν μπορεῖ νὰ ἀποκατασταθῆ τελειωτικά, παρὰ μονάχ' ἂν ἀνασταίνονταν στὸ στόμα τοῦ λαοῦ ὅχι οἱ λέξεσ μοναχὰ, μὰ καὶ οἱ ὀθόγγοι ποὺ τίς ἀποτελοῦν.

Μὰ ὅσο κι ἂν δὲν θέλουν νὰ τὸ παραδεχτοῦνε μερικὸ κομπογιαννίτες τῆς γλωσσολογίας, εἶναι σήμερα ἀποδειγμένο μὲ τὸ παραπάνου γιὰ ὅλους πῶς μῆτε τὸ δ, μῆτε τὸ β, μῆτε τὸ γ, μῆτε τὸ η, μῆτε τὸ εἰ, μῆτε τὸ οἰ, λ.χ. δὲν προφέρονται σήμερα, καθὼς τὰ προφέραν ἐδῶ καὶ δυὸ χιλιάδεσ χρόνια.

Λίγο λίγο, ὕστερ' ἀπὸ τὸν ἔρχομό τοῦ χριστιαν-

Ο ΝΟΥΜΑΣ, ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ

Γιὰ τὴν Ἑλλάδα ἀρ. 10.—Γιὰ τὸ ἔξω-
τερικό φρ χρ. 10

20 λεφτά τὸ φύλλο λεφτά 20

ΠΟΥΛΙΕΤΑΙ: Στὰ κδόκια τῆς Πλατείας
Συντάγματος, Ὁμόνοιας, Ὑπουργείου Οἰ-
κονομικῶν, Σταθμοῦ Τροχιοδρόμου (Ὁ-
φθαλμιατρεῖο) Σταθμοῦ ὑπογείου Σιδηρο-
δρόμου (Ὁμόνοια) στὸ καπνοπωλεῖο Μανω-
λακῆ (Πλατεία Στουρνάρα, Ἐξάρχεια),
στὸ βιβλιοπωλεῖο «Ἐστία» Γ. Κολάρου.

Στὸν Πειραιᾶ: Καπνοπωλεῖο Γ. Ξηροῦ.
ὁδ. Βουδουλίνης ἀρ. 1, σιμὰ στὴν Τρούμπα
Ἡ συντρομὴ πλεθρώνεται μπροστὰ κ'
εἶναι ἐνὸς χρόνου πάντα.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

Κ Α Ι

ΠΡΑΜΑΤΑ

ΔΙΓΟ

Ἄκομα κι ὁ Μιστριώτης θάλεγε—μπορεῖ καὶ νὰν τὸ
πίστευε, μὰ δὲν τὸ εἶπε, εἶναι ἡ ἀλήθεια—πὼς τὸ
μαξιλάριον τῆς περασμένης Κυριακῆς στὸ Στάδιο
ἔγινε ἀπὸ «ἐγκυβήτους» τοῦ κ. Ραϊνάχ.

Καὶ νὰ δεῖτε διαολεμένη σύμπτωση. Τὸ Σάβ-
βατο ἀπαντιῶντας μ' ἕνα ἀπὸ τὰ νοπέλια του, στὴν
«Ἀκρόπολη» σ' ὅσες γνωστικὲς κ' ἐπιστημονικὲς
παρατήρησεις ἔκανε ὁ Γάλλος σοφὸς γιὰ τὴν παρ-
άσταση τῆς «Ἀντιγόνης», ἔλεγε ψευδολογῶντας κατὰ
τὴν ἀγίαρευτὴ συνήθεια του πὼς «ἡ μεσαία τάξις
ἐννοεῖ τὴν γλῶσσαν τοῦ Σοφοκλέους καὶ δύναται,
νὰ μαρτυρήσῃαι τοῦτο χιλιάδες θεαταί, οἵτινες δεκά-
κις ἐχειροκρότησεν τὰς ἰδέας τοῦ ποιητοῦ
καὶ οὐχί τὴν εὐστοχὸν ὑπόκρισιν».

νισμοῦ, ὡς τὸ 12ο αἰῶνα, μὲ τὴν ἐνέργεια ἰογῆς
λογῆς ἱστορικῶν ἀλλαγῶν, μιὰ ἐξέλιξη ἀκολούθησε,
καὶ δὲ στέκεται στὸ χέρι κανενὸς νὰ ζαναγυρίσῃ
πίσω τὸ ρέμα ἐνὸς τέτοιου ποταμοῦ.

Μπορεῖ νὰ γράφουν πάντα ἀρχαῖα ἑλληνικά, κα-
θὼς γράφουν ἄκομα λατινικά, ἔτσι ἀπὸ καθαρὸ ντι-
λειτανισμὸ τὸ πρᾶγμα δὲν ἔχει σημασία, καὶ στέ-
κετ' ἔξω ἀπὸ τὴν ἀλήθεια τῆς ἐποχῆς.

Ἐγὼ θὰ συγκρίνω τέτοιες φαντασμαῖρες μὲ τὴν
πρόληψη ποῦ θέλει τὴ ρίμα γιὰ τὸ μάτι (ἀφοῦ ρίμα
γιὰ τὸ μάτι δὲν ὑπάρχει). Σὲ καμιὰ ἐποχὴ τῆς
ζωῆς τῆς Ἑλλάδος δὲν ἔχασε τὴν ἠρωτικὴ συνεί-
δηση τοῦ ἑαυτοῦ τῆς ὁμοῖα καὶ ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα
ποτε δὲν ἔχασε τὸν καθαυτὸ ἑλληνικὸ χαραχτῆρα τῆς.
Ἐπαθε βέβαια βαθεῖες μεταβολές, σύμφωνα μὲ τὸ
φθολογικὸ τῆς ζετύλιγμα, καὶ στὸ τυπικὸ καὶ
στὴ σύνταξη μὰ πάντα σύμφωνα μὲ τὸν ἑλληνικὸ
νοῦ καὶ μὲ τὸ ὁμηρικὸ πνεῦμα τὸ μαρτυροῦν τὰ
θαυμαστά δημοτικὰ τραγούδια, ἀληθινὰ ταῖρια τοῦ
ἀρχαίου ἔπους. Ἀπὸ τὴν ἄλλη τὴ μεριά οἱ ἐφημε-
ρίδες μπάσανε στὸν πεζὸ λόγο πλῆθος γαλλισμοῦς,
κάτι τι βαρὺ καὶ ἀταίριαστο. Ἐν τούτοις οἱ ἐφημε-
ρίδες γράφονται στὴν καθαρεύουσα.

Ἡ καταγωγή τῆς λέξης δὲν ἐπηρεάζει τὴν ψυχὴ
μῖς γλώσσας· ὅλα κρέμονται ἀπὸ τὸ βάλσιμο τῆς

Τὸ Σάββατο τῆλεγε αὐτὰ, καὶ τὴν Κυριακὴ τ' ἀπο-
μεσημέρι ἀχιλιάδες θεαταί μαξιλαρώνοντους ἀλύ-
πητα στὸ Στάδιο καὶ ἀποδείχνανε μὲ τὸ ἀδιάντροπο
αὐτὸ φέρομό τους σωστὰ τὰ λόγια τοῦ κ. Ραϊνάχ.

Ὅσο μεγάλος κι ἂν εἶναι ὁ Σοφοκλῆς, κι ὅσο
καλὰ κι ἂν παίχτηκε ἡ Ἀντιγόνη του, μὴ μᾶς πείτε
πὼς ἕνας ἀπὸ τὶς ἀχιλιάδες θεαταί τὴν ἐνίωσε. Ἄν
τὴ νιώθανε, ἂν τοὺς συγκινοῦσε τὸ ἀριστοῦργημα
αὐτὸ, δὲ θὰ φερνόντουσαν ἔτσι, καὶ θὰν τὴ νιώθανε
μονάχα ἂν παιζότανε σὲ γλῶσσα ζωντανή, σὲ γλῶσ-
σα ποῦ νὰ φέρνει τὰ ὑψηλὰ νοήματα δλόδια στὴν
ψυχὴ τοῦ θεατῆ, νὰν τοῦ βουρκῶνει τὰ μάτια καὶ νὰν
τοῦ ἠλεχτιρίζει τὰ χέρια μονάχα γιὰ παλαμάνια κι
ὄχι καὶ γιὰ μαξιλαρώματα.

Ἀποδείχτηκε αὐτὸ μὲ τὴν πρώτη παράσταση τῆς
«Ἀλκίνοης», ποῦ ὅσο κι ἂν παραστάθηκε διὸ τρεῖς
μῆνες ὕστερ' ἀπὸ τὰ Βαγγελικά, ἀκούστηκε μ' εὐλά-
βεια καὶ συγκίνηση καὶ χειροκροτήθηκε πρῶτα πρῶτα
ἀπὸ τὸ ὑπερῶο ποῦ δὲ φιλοξενούσε, κείνη τὴ βραδιά
τουλάχιστο, οὔτε τοὺς ἀριστοκράτες οὔτε τοὺς ἀρ-
χαιομαθεῖς.

Θέλουμε δηλαδὴ νὰ ποῦμε—καὶ νὰ μᾶς συμπα-
θάει ὁ κ. Μιστριώτης—πὼς ἂν εἶναι ἀσέβεια τὸ μα-
ξιλάριον τῆς περασμένης Κυριακῆς, γιὰ τὴν ἀσέ-
βεια αὐτὴ δὲ φταίει ὁ κοσμάκης, οὔτε οἱ ἐρασιτέχνες
ποῦ ἔκαναν ὅ,τι μπόρεσαν γιὰ νὰ μὴν ἀσεβῆσουν στὸ
ἀρχαῖο κείμενο, ἀλλὰ οἱ στενοκέφαλοι ἐκείνοι ποῦ κα-
ταδικασάν τὸ λαὸ νὰκούει δυὸ δλίκερες ᾄδρες μιὰ
γλῶσσα ἀλλιώτικη ποῦ μόνο τὰ μαξιλάρια μποροῦσε
νὰ συγκινήσει—καὶ τὰ συγκίνησε.

Καί μὴ μονάχα ποῦ ἡ συγκίνηση τῶν μαξιλαριῶ
δὲν ἔξελασε στὸ σοφὸ καπέλλο τοῦ Μιστριώτη.

ΕΝΑ ΚΟΜΜΑΤΑΚΙ

χαριτωμένο ἀπὸ τὰ πραχτικά τῆς Βουλῆς (συν-
εδρίαση τῆς Τετράτης).

Ὁ κ. Σάκης. Ὁ Καραπάουλος εἶναι ἀνήλικος
καὶ πρέπει νὰ ἀκυρωθεῖ ἡ ἐκλογὴ του.

Ὁ κ. Κουντουριώτης (εἰσηγητῆς τοῦ τμήμα-
τος). Εἶναι ἀλήθεια πὼς τοῦ λείπουν λίγοι μῆνες,
μὰ δὲν ἀξίζει γι' αὐτὸ νὰ ρήξουμε τὴν ἐπαρχία
«εἰς νέου εἰς ἐκλογικὸν σάλον».

Τὸ τμήμα ἐπικυρώνει τὴν ἐκλογὴ.
Στὰ θεωρεῖα:

— Ἀλήθεια, εἶναι κυβερνητικὸς ὁ Καρα-
πάουλος;

λέξης μέσα στὴ φράση καὶ ἀπὸ τὴν κατάληξη·
ἀλλοιώτικα, ἡ ρουμανικὴ γλῶσσα θὰ εἶτανε γλῶσσα
σλαβικὴ καὶ ἡ ἀγγλικὴ γλῶσσα νεολατινικὴ,
μὲ ὅλη τὴ νεολατινικὴ γραμματικὴ τῆς πρώτης, τὴ
σαξωνικὴ σύνταξη καὶ τὰ κελτικὰ στοιχεῖα τῆς
δεύτερης. Καὶ ἡ δημοτικὴ ἑλληνικὴ γλῶσσα, ὅσα κι
ἂν εἶναι τὰ λατινικά, τοῦρκικα ἢ σλαβικὰ ὀνόματα
ποῦ ἔχει μέσα τῆς, μιὰ λέξη ἀπὸ αὐτὲς δὲν κράτησε
ποῦ νὰ μὴ τὴν ἔκαμε δική τῆς, καθὼς καὶ ἡ γαλλικὴ
κάνει δικῆς τῆς τὶς γερμανικὲς λέξεις καὶ κάθε ἄλλη
λέξη ἀπὸ αὐτὲς ποῦ ἔφησε νὰ μποῦνε μέσα στὴ λα-
τινικὴ τῆς περιοχὴ.

Ὅσο γιὰ τὴν ὀρθογραφία, δὲ θὰ μαλλώσουμε μὲ
τοὺς Ἕλληνας, γιὰτὶ κάταν κατάχρηση τῆς ἐτυμο-
λογικῆς γραφῆς. Ἄν εἶν' αὐτὸ ἐλάττωμα, τὸ ἴδιο τὸ
ἐλάττωμα τῶχουν κ' οἱ Γάλλοι. Μὰ τὸ σωστὸ εἶναι
μιὰ τέτοια ἀρχὴ νὰ κρατιέται λογικὴ καὶ νὰ μὴν
συντελεῖ, ὅπως γίνεται στὴν Ἑλλάδα, γιὰ τὴν αὔ-
ξηση τῆς ἀναρχίας. Φτάνουν οἱ ἰδιοτροπίες τοῦ κα-
θενός, στὴν ψευτοκαθαρεύουσα, γιὰ νὰ κάνουν πιὸ
βαρεῖα, μὲρα μὲ τὴ μέρα, τὴν ἀναρχία αὐτὴ.

(Τὸ τέλος στὸ ἄλλο φύλλο).

— Βεβαιότατα! Ἄν εἶτανε ἀντιπολιτευόμενος
ποῖς θὰ λογάριάζε τοὺς ἐκλογικοὺς σάλους;

— Μὰ γιὰτὶ ἀκυρώθηκε ἡ ἐκλογὴ τοῦ Ποτα-
μιάνου;

— Ἡ Βουλὴ θὰν τονε βρῆκε ἀνήλικος! Ἐἶτανε,
βλέπετε, κι ἀντιπολιτευόμενος ὁ ἐρῆμος.

Α ΔΙΑΒΑΣΑΤΕ

σὲ καμιὰ φημερίδα λέξη γιὰ τὸ τιμητικὸ βραβεῖο
ποῦ πῆρε ἡ Ἰλιάδα τοῦ κ. Πάλλη, σὰς παρακα-
λοῦμε νὰ μᾶς τὸ πείτε. Κάτι θὰ γράφτηκε γι' αὐτὸ
τὸ βραβεῖο, γιὰτὶ μέσα στὶς τόσες Ἀθηναϊκὲς ἐφη-
μερίδες ὑπάρχουν καὶ μιὰ δυὸ τῆς προκοπῆς ποῦ
δὲν παραδέχονται, γιὰ τὴν ὥρα, πὼς οἱ δημοτικι-
στάδες εἶναι ὄργανα τῆς Πανοσλαβιστικῆς προπαγάν-
τας κι ὁ κ. Πάλλης Βούργαρος κομιτατζῆς.

Ἄν πάλι ἔχουμε λάθος, νὰ μᾶς συμπαθάτε.

ΟΙ ΚΥΒΕΡΝΗΤΕΣ

τῶν θωρηχτῶ μας καταγγέλλανε τὸν κ. Κανελλίδη
γιὰ ὅσα ἔγραψε τὴν ἐφημερίδα του ἐναντίον τους,
πὼς τάχα ἀπὸ ἀμάθεια χάσανε τὸ «Χοεντζόρλεν»
καὶ δὲν τὰ καταφέρανε νὰ μποῦνε μαζί του στὸ λι-
μάνι τῆς Κέρκυρας.

Ὁ γενικὸς πατριώτης κ. Κανελλίδης μόνο ποῦ
δὲν τοὺς κατηγορήσε πὼς τὸ κάνανε ἐπίτηδες γιὰ
νὰ ρεζιλέψουν τὸ ἔθνος καὶ πὼς εἶταν πλερωμένοι
ἀπὸ τοὺς Ρούσσους γι' αὐτὴ τὴν προδοτικὴ τους
ἐνέργεια!

Οἱ Κυβερνήτες, μαθαίνουμε, ζήτησαν κι ἀσφα-
λεια τῆς ζωῆς τους, γιὰτὶ ἀκούσαν τὸν κ. Κανε-
λλίδη νὰ φωνάζει στὸν Ζαχαράτου:

— Ἀλλὰ θὰν τοὺς φονεύσω, θὰν τοὺς φονεύσω
τοὺς προδότας!..

ΕΝΑ ΓΡΑΜΜΑ

ἀπὸ τὴν Καλκούττα δημοσίεψε τὴν περασμένη βδο-
μάδα ἡ «Οἰκονομικὴ Ἑλλάς» καὶ μεταφέρουμε
ἐναν παράγραφὸ τοῦ ὄχι μόνο γιὰτὶ εἶναι γραμμένο
στὴ δημοτικὴ, ἀλλὰ καὶ γιὰτὶ ὁ ἀνταποκριτῆς τῆς
«Οἰκ. Ἑλλ.» μιλάει γιὰ κάτι ποῦ ζημιώνει σημαν-
τικὰ τὸ ἐμπόριό μας, ἀφοῦ οὔτε καταστρώνονται
οὔτε δημοσιεύονται στατιστικὲς, πληροφορίες ὅπως
γίνεται σ' ὅλα τὰ ἄλλα ἐμπορικὰ κέντρα τοῦ κόσμου.
... Κοιτάξτε καὶ πόσα καλὰ θὰ προέβουν ἀπὸ παρὸς

ΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

CAMILLE MAUCLAIR

ΖΗΛΙΑ ΥΣΤΕΡΟΘΑΝΑΤΗ

Μόλις τότε γνώρισα τὸ Σεβέρο Δελρίβ στὸ καμπουρια-
σμένο αὐτὸ γεροντάκι, ποῦ κοντοκούτσαινε κ' ἐρχόταν
πρὸς τὰ μένα μ' εὐγενικὸ φέρομο, μὴ καλοκρόνοντας
κάποια λύπη, ποῦ πεθυμοῦσε νὰ τῆνε διώξῃ, στὸ ὀλλαν-
τέζικο αὐτὸ ξενοδοχεῖο, τὸ κρυμμένο στὰ βάθια τῆς Ζη-
λάντας, ὅπου κατὰ τύχη συναπαντιούμαστε. Ἦξερα ὅτι ὁ
μεγάλος ζωγράφος, ἅμα εἶμαι χηρευάμενος, ἔφυγε γιὰ νὰ
λησμονῆσῃ τὸν πόνο του ἀνάμεσα στὰ μουσεῖα τῆς Εὐ-
ρώπης, μὰ ὅσο κι ἂν ἤμουν ἀπὸ μικρὸς φίλος του δὲν
εἶχα λάβει πιά εἶδηση γι' αὐτὸν ἀπὸ πολλὰ χρόνια καὶ
κανένας ἀπ' τοὺς συντρόφους μας δὲ γνώριζε περισσότερο
τὸ μυστικὸ τῆς ἐξορίας αὐτῆς. Μολοντοῦτο ὁ Σεβέρος Δελ-
ρίβ μὸδ ἀνοῖξε τὴν καρδιά του. Μιλῆσαμε καὶ λίγο-λίγο
ἡ μοναξιά τῆς νύχτας μᾶς ἔφερε στὶς ἐμυστήριες.